

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 297.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-g01-shoot-d1e84543.pdf> (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Visby:

Da jeg begjærede Ordet, skete det, fordi jeg troede, at det Amendement, hvortil den foregående Taler sigtede, var det, som jeg havde forbeholdt mig at stille til første Paragraph, om at det foreliggende Udkast til en Lov om almindelig Værnepligt kun skulde betragtes som en Overgang til Almeenvæbning; men da jeg nu har reist mig, skal jeg benytte Leiligheden til at yttre mig i Anledning af de Ord, som Rigsdagsmanden for Ringkjøbing Amts 2det District (Kirk) nys har brugt. Jeg seer med stor Beklagelse, at han ikke fuldkommen har opfattet Betydningen af mine Ord, jeg har dog bestræbt mig for at uddele Ret til begge Sider og ikke til en enkelt, thi Sagen har to Sider og der kan være Ret på begge Sider. Landbostanden har sin gode Ret og den skal hævdes samme; men at man derfor skulde sige, at Embedsstanden og Kjøbstadbeboerne skulde være retløse, uagtet de støtte dem til, hvad Århundreder have hævdet dem, det er Noget, jeg ikke kan billige. Principet i Forordningen er vistnok retfærdigt, men et Princip kan i Theorien være retfærdigt og dog i Anvendelsen være meget uretfærdigt.. Der er derfor et latinsk Ordsprog, som siger: „Den høieste Ret er den høieste Uret”, og derfor mener jeg, at Anordningen vil kunne anvendes, så at den kommer til at gjøre Uret. Jeg siger ikke, at den har gjort Uret, men den har i ethvert Tilfælde nærmet sig dertil, og det er det, jeg har søgt at udtale ved det Udtryk, jeg har brugt, og som den ærede Rigsdagsmand har gjentaget, at det vil komme uventet. Det vil vistnok komme yderst uventet for en stor Deel af dem, som drages ind under Værnepligten, uventet, fordi det ikke er mere end to År siden, at et Værnepligtsudkast blev forelagt Provindsialstænderne, og i disses Indstilling — jeg erindrer ikke, om det var i selve Lovudkastet — var 18 Års Alderen bestemt som Grændse, så at de, som ved Anordningens Emanation havde fyldt det 18de År, vare fritagne. Nu er det dog vist, at Enhver var berettiget til at antage, at den samme Grændse, som da blev bestemt, også vilde komme til at gjælde her; men istedetderfor har man taget 22 Års Alderen til Grændse, så at ikke blot de, som måtte vente at blive fritagne dengang, men endogså Flere nu blive inddragne under Værnepligten, og derved kan let skee Uretfærdighed, fordi de have stolet paa, at det ikke vilde skee, som man dog nu har troet for det almindelige Bedste at burde lade skee. Der er således ikke Principet, ikke den almindelige Værnepligt, som jeg har kaldt uretfærdigt, men kun Anvendelsen for de enkelte Tilfælde, og navnlig for det, som jeg har anført. Det forekommer mig, at når knn Principet gennemføres for hele Fremtiden, så er det en Ubetydelighed, at et Par Hundrede Mennesker, eller hvormange det måtte være, på Grund af Alderen blive fritagne. Dette er min Mening, som jeg ret ønsker, nu måtte blive fattet og forstået.